

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ

для здобувачів вищої освіти 1 курсу заочної форми здобуття освіти (1,6 р.н.)

освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»

(назва освітньої програми)

спеціальності «073 Менеджмент»

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань «07 Управління та адміністрування»

(шифр, назва галузі знань)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧ

**ДЕРЕНСЬКА
Яна
Миколаївна**

yezjf@nuph.edu.ua

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.

2. Адреса кафедри: Україна, м. Харків, 61140, вул. О. Невського, 18, Тел.: (+38057) 771-81-47.

3. Веб-сайт кафедри: <http://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Деренська Яна Миколаївна

Канд. економ. наук, доцент, доц. ЗВО каф. управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – більше 20 років, досвід науково-педагогічної діяльності – понад 20 років. Викладає освітні компоненти: «Проектний аналіз»; «Економічний аналіз»; «Аналіз господарської діяльності організацій»; «Проектний менеджмент» (бакалаври); «Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками»; «Управління проектами» (магістри) та ін. Наукові інтереси: аналіз інвестиційної діяльності фармацевтичних підприємств; управління проектами, програмами та проектним портфелем; належна практика проектного менеджменту у фармацевтичній галузі; теорія прийняття рішень в умовах ризику і невизначеності.

5. Консультації: відбуваються згідно з розкладом онлайн, який розміщено на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua/>.

6. Анотація освітньої компоненти: «Управління проектами» сприяє вмінню планувати, аналізувати та обґрунтовувати основні інструменти проектного менеджменту. Посилення конкурентної боротьби, мінливість ринкового оточення закладів охорони здоров'я і фармацевтичних компаній (організацій) потребують від них здатності швидко та ефективно реагувати на ці події реалізацією різноманітних проектів. Сьогодні будь-яке підприємство має займатися проектною діяльністю – це може бути проведення рекламних акцій, відкриття філії чи вихід на новий ринок, підготовка бізнес-плану чи впровадження нової організаційної структури управління. Освітня компонента «Управління проектами» стає невід'ємною складовою підготовки майбутнього керівника у будь-якій галузі діяльності, виступає ознакою рівня загальної культури менеджменту.

7. Мета викладання освітньої компоненти: Метою викладання є надання знань про методи, техніку та інструментарій, необхідний для успішного управління проектами, засвоєння навиків адаптації та впровадження проектних рішень у практичну діяльність закладів охорони здоров'я і фармацевтичних компаній (організацій).

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК 6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.

СК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та інших країн світу в сфері управління, господарської діяльності і охорони здоров'я.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

10. Статус освітньої компоненти: Обов'язкова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Фінансовий і інвестиційний менеджмент», «Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками».

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЄКТС 90 годин: 20 годин аудиторних занять, з них – 8 годин лекцій, 8 годин – практичних занять, 4 години – семінарських занять; 70 години самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних і семінарських занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Управління проектами в системі охорони здоров'я.

Тема 1. Загальна характеристика управління проектами в системі охорони здоров'я.

Сутність проектної діяльності. Проект і ознаки проекту. Класифікація проектів. Цілі і процеси в управлінні проектами. Цілі управління проектами в сфері охорони здоров'я, їх гармонізація та встановлення пріоритетів. Підходи до процесу управління (класичний, за циклом вирішення проблеми, за життєвим циклом проектного менеджменту), їх функції, кроки реалізації та фази.

Тема 2. Модель управління проектом.

Функції проектного менеджменту. Характеристика моделі управління проектами. Правила встановлення цілей проекту в сфері охорони здоров'я. Процеси та інструменти в управлінні проектами. Структуризація проекту. Види структуризації. Односпрямована структуризація – створення робочої структури проекту. Основні етапи розробки WBS, принципи формування рівнів WBS. Розробка організаційної структури проекту (OBS). Розробка структури витрат проекту (CBS). Двоспрямована структуризація та кодування проекту. Трьохспрямована структура проекту. Процедури в управлінні проектами закладів охорони здоров'я і суб'єктів фармацевтичного бізнесу.

Тема 3. Загальні підходи до планування і контролю проектів.

Концептуальні засади формування системи управління проектами. Нормативна база проектного менеджменту, стандартизація процесів управління проектами. Корпоративна система управління проектами. Стандарт управління проектами. Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами закладів охорони здоров'я і суб'єктів фармацевтичного бізнесу. Поняття планування проекту. Завдання планування і контролю проекту. Види планів проекту за рівнем управління (концептуальним, стратегічним, тактичним). Основні етапи планування проектів. Поняття інтегрованого структурованого підходу до управління, планування і контролю.

Тема 4. Основні форми організаційної структури проектів.

Поняття організаційної структури проекту. Формування організаційної структури проекту

функціональним чи цільовим шляхом. Елементи створення організаційної структури проєкту. Основні форми проєктних структур. Зовнішній та внутрішній рівень організаційної структури. Матриця відповідальності.

Тема 5. Сіткове і календарне планування проєктів.

Види сіткових графіків. Загальна характеристика сіткового планування. Сітковий графік і його елементи. Стрілчасті графіки, графіки передування. Побудова й обчислення параметрів сіткового графіка. Критичний шлях. Запас часу. Фіктивні роботи. Стрілчаста іj–діаграма. Переваги і додаткові можливості графіків передування. Сіткове планування в умовах невизначеності. Визначення ймовірності терміну виконання робіт (оптимальний, найбільш імовірний, песимістичний час). Очікуваний час виконання робіт та варіація значень часу на виконання робіт. Методи скорочення тривалості виконання проєкту. Календарне планування проєктів. Визначення календарних дат виконання робіт, побудова календарного графіка. Цілі календарного графіка. Види календарних графіків: табличний, діаграмний. Діаграма Ганта, її позитивні риси та недоліки.

Тема 6. Планування ресурсів, витрат і проєктного бюджету.

Оцінка і планування ресурсів проєктів закладів охорони здоров'я і суб'єктів фармацевтичного бізнесу. Проблема відповідності наявних і необхідних ресурсів, шляхи її вирішення. Оцінка обсягу необхідних ресурсів. Побудова ресурсних гістограм. Моделювання і календарне планування ресурсів. Згладжування ресурсних гістограм. Планування в умовах обмежених ресурсів. Планування в умовах обмеженого часу. Планування проєктних витрат. Цілі планування витрат. Види проєктних витрат. Структура витрат. Складання кошторисів на роботи. Методи оцінки витрат. Обґрунтування структури проєктних витрат, видів та сум витрат. Календарне планування витрат. Бананоподібна крива розподілу бюджету проєкту в часі.

Тема 7. Контроль виконання проєкту.

Модель планування і контролю проєктів закладів охорони здоров'я і суб'єктів фармацевтичного бізнесу. Взаємозв'язок планування і контролю проєктів. Методи аналізу виконання проєкту. Аналіз відхилень. Метод скоригованого бюджету. Графічний аналіз за допомогою S–подібних кривих. Прогнозування остаточних витрат. Звітування і контроль за змінами. Завдання системи контролю за змінами.

Тема 8. Управління якістю проєктів.

Поняття якості в контексті проєктного менеджменту. Система управління якістю проєкту. Принципи менеджменту якості проєкту. Структура системи управління якістю проєкту: планування якості – забезпечення якості – контроль якості. Методи управління якістю проєкту. Витрати на забезпечення якості проєкту. Особливості управління якістю проєктів в фармацевтичних організаціях і закладах охорони здоров'я.

Тема 9. Управління ризиками в проєктах.

Класифікація проєктних ризиків в сфері охорони здоров'я. Поняття ризику і невизначеності у здійсненні проєктів. Причини виникнення та наслідки проєктних ризиків. Види ризиків, що виникають на різних стадіях життєвого циклу проєкту. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проєктів. Мета аналізу ризику. Якісний та кількісний аналіз ризику. Управління проєктними ризиками. Методи зниження ризиків.

Тема 10. Організація проведення торгів за проєктами.

Класифікація торгів. Основні поняття організації торгів: процедури закупівлі; етапи закупівлі. Класифікація підрядних торгів. Склад учасників торгів. Функції учасників торгів. Порядок проведення підрядних торгів. Класифікація контрактів.

Тема 11. Формування і розвиток проєктної команди.

Команда проєкту. Роль менеджера проєкту. Основні сфери управління персоналом у проєктах. Найважливіші риси менеджерів проєкту. Функції менеджерів проєкту в фармацевтичних організаціях і закладах охорони здоров'я. Види структур команди проєкту. Цілі створення, переваги проєктної команди. Етапи створення команди. Оцінка ефективності діяльності команди проєкту. Формування проєктного офісу. Мотивація персоналу. Класифікація мотиваційних теорій (змістові, процесуальні).

Семестровий залік

Семестровий екзамен

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, участь у діловій грі, колективне та самостійне вирішення ситуаційних (розрахункових) задач, обговорення кейсів,

спостереження за роботою здобувачів в групі при обговоренні ситуаційних завдань, підготовка наукової публікації (тез) тощо.

Контроль змістового модулю: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Семестровий екзамен: відповіді на теоретичні питання, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Форма семестрового контролю: семестровий залік, семестровий екзамен.

Умови допуску до контролю змістового модулю: для допуску до контролю змістового модулю 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами 1-11.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних і семінарських занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 4-6 балів за тему за практичними заняттями (теми 5-9) та семінарськими заняттями (теми 2, 6-8), розроблення інструменту проєктного менеджменту – 4-6 балів, змістовий модуль 1 – 20-40 балів.

Результати семестрового контролю у формі семестрової оцінки оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано»).

Результати семестрового контролю у формі семестрового екзамену оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1: Управління проєктами в системі охорони здоров'я. - оцінювання практичних занять (теми 5-9) - 4-6 балів за тему (усне опитування, складання тестових завдань, ділова гра, колективне та самостійне вирішення ситуаційних (розрахункових) задач, обговорення кейсів, підготовка наукової публікації (тез)); оцінювання семінарських занять ((теми 2, 6-8) - 4-6 балів за тему; виконання індивідуального завдання - 4-6 балів. - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	100 (100 %)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модулю.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо.

Так, *політика щодо академічної доброчесності* ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати (наукові доповіді) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу в НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості.

Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-182_polozhennia-pro-vidpratsiuvannia-studentamy-propushchenykh-navchalnykh-zaniat-ta-porjadok-likvidatsii-akademichnoi-riznytsi-v-navchalnykh-planakh-u-nfau-red.-03-2023.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf)

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляції). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osvity-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Посилкіна О. В. Управління проектами : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, Я. М. Деренська. – Х. : НФаУ, 2020. – 252 с. 2. Горбаченко С. А. Проектний менеджмент : навчально-методичний посібник для підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань 12 «Інформаційні технології» [Електронний ресурс]. – Одеса : НУ «ОЮА», 2020. – Режим доступу : https://hdl.handle.net/11300/14519 3. Посилкіна О. В. Управління проектами: метод. рек. до практ. занять для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». / О. В. Посилкіна, Я. М. Деренська. – Х. : НФаУ, 2021. – 60 с. 4. Посилкіна, О. В. Управління проектами : метод. рек. до самост. роб. для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». / О. В. Посилкіна, Я. М. Деренська, С. М. Коваленко. – Х. : НФаУ, 2021. – 80 с. 5. Деренська Я. М. Управління проектами : метод. рек. до семінар. занять для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» / Я. М. Деренська, О. В. Посилкіна. – Харків : НФаУ. – 2023. – 50 с.
-------------------------------	---

<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Derenska Ya. Approaches to project portfolio formation by pharmaceutical products producers. <i>Economic Annals-XXI</i>, 176(3-4), 2019, 99-108. 2. Derenska Ya. M. Portfolio and project management system planning / Prognostication and planning of economic development: microeconomic and macroeconomic levels. – Multi-authored monograph. – Vol. 2. – Lithuania: Publishing House “Baltija Publishing”, 2019. – P. 464-482. 3. Деренська Я. М. Аналіз портфелю проектів ключових українських виробників фармацевтичної продукції. <i>Держава та регіони</i>. 2019. № 1(106). С. 70-75. 4. Деренська Я. М. Аспекти впровадження проектно-орієнтованого управління в діяльність закладів охорони здоров'я. <i>Економічний вісник НТТУ «Київський політехнічний інститут»</i>. 2022. № 21. С. 42–47. 5. Деренська Я. М. Інтеграція системи управління проектами у контур корпоративного управління. III ISC Integration of Business Structures: Conference Proceedings, February 22th, 2019. Tbilisi, Georgia: Baltija Publishing. P. 57-60. 6. Деренська Я. М. Теоретичні засади впровадження промислового інжинірингу на фармацевтичних підприємствах. <i>Perspectives of world science and education</i>. Osaka, Japan. 2020. P. 395-402. 7. Деренська Я. М. Характеристика компонент системи управління проектами. <i>Проблеми системного підходу в економіці</i>. 2019. № 1(69). С. 125-133. 8. Старченко Г. Проектний підхід та його вплив на інноваційний розвиток національної економіки в умовах глобалізаційних викликів. <i>Інтернаука. Серія: Економічні науки</i>. 2019. № 5 (25).
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ ISO 19011:2019. Настанови щодо здійснення аудитів систем управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=88049. 2. ДСТУ ISO 9001:2018. Системи управління якістю. Вимоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=79941. 3. ДСТУ ISO 10006:2018. Системи управління якістю. Настанови щодо управління якістю в проектах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=81207. 4. Офіційний сайт державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 5. Офіційний сайт міжнародної організації зі стандартизації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.iso.org 6. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/ 7. Студентська наукова бібліотека. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.nuph.edu.ua/ 8. Офіційний сайт кафедри управління та забезпечення якості у фармації НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://quality.nuph.edu.ua/ 9. Project Management Institute. – Режим доступу: https://www.pmi.org/ , https://pmiukraine.org/
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1999</p>

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Матеріально-технічне забезпечення: персональні комп'ютери – 38 од.; проектор – 2 од.; екран моторизований – 2 од.; телевизор – 2 од.; Херох – 1 од.; принтер – 2 од.

Програмне забезпечення: Microsoft Windows 10; Microsoft Office Standard; Програма для організації відеоконференцій ZOOM; Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE; Пакет Statistica 6.0.; онлайн платформа Miro; програма планування проектів GanttProject.